

Sygnatura akt XIIC 790/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2019r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu XII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący SSO Hanna Ratajczak

Protokolant st. sekr. sąd. Katarzyna Słup - Ostrawska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 14 marca 2019r

sprawy z powództwa **J. W. (1), J. W. (2), L. W., Ł. W. (1), M. W. (1)**

przeciwko (...) SA z siedzibą w W.

o zapłatę

1. Zasadza od pozwanego na rzecz powoda J. W. (1) kwotę 80.000 (osiemdziesiąt tysięcy zł) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 14 lutego 2015r do dnia zapłaty oraz kwotę 20.000zł (dwadzieścia tysięcy zł tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej z odsetkami ustawowymi od dnia 14 kwietnia 2015r do dnia zapłaty
2. Zasadza od pozwanego na rzecz powódki J. W. (2) kwotę 20.000zł (dwadzieścia tysięcy zł) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 14 lutego 2015r do dnia zapłaty
3. W pozostałej części powództwo J. W. (2) oddala.
4. Zasadza od pozwanego na rzecz powódki L. W. kwotę 50.000zł (pięćdziesiąt tysięcy zł) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 14 lutego 2015r do dnia zapłaty, oraz kwotę 20.000zł (dwadzieścia tysięcy zł) tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej z odsetkami ustawowymi od dnia 14 kwietnia 2015r do dnia zapłaty
5. W pozostałej części powództwo L. W. oddala. .
6. Zasadza od pozwanego na rzecz powoda Ł. W. (1) kwotę 50.000zł (pięćdziesiąt tysięcy zł) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 14 lutego 2015r do dnia zapłaty, oraz kwotę 20.000zł (dziesięć tysięcy zł) tytułem odszkodowania za pogorszenie sytuacji życiowej z odsetkami ustawowymi od dnia 14 kwietnia 2015r do dnia zapłaty
7. W pozostałej części powództwo Ł. W. (1) oddala.
8. Zasadza od pozwanego na rzecz powoda M. W. (1) kwotę 50.000zł (pięćdziesiąt tysięcy zł) tytułem zadośćuczynienia z odsetkami ustawowymi od dnia 14 lutego 2015r do dnia zapłaty
9. W pozostałej części powództwo M. W. (1) oddala
10. Kosztami postępowania w zakresie powództwa J. W. (1) obciąża w całości pozwanego, w zakresie powództwa Ł. W. (1) obciąża pozwanego w 78%, w zakresie powództwa M. W. (1) obciąża pozwanego w 71%, w zakresie powództwa L. W. obciąża pozwanego w 78% odstępując od obciążania powodów pozostałymi kosztami postępowania i pozostawiając szczegółowe rozliczenie referendarzowi sądowemu

11. Kosztami postępowania w zakresie powództwa J. W. (2) obciąża pozwanego w 80% a powódkę w 20%, pozostawiając szczegółowe rozliczenie referendarzowi sądowemu

SSO Hanna Ratajczak

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 28 marca 2015 roku (k. 1- 87) powodowie J. W. (1), J. W. (2), małoletnia L. W., małoletni Ł. W. (1), małoletni M. W. (1) wnieśli o:

- zasądzenie na rzecz J. W. (1) kwoty 80.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami płatnymi od dnia 14 lutego 2015 roku do dnia zapłaty; zasądzenie od pozwanej na rzecz J. W. (1) kwoty 20.000 zł tytułem odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem się sytuacji życiowej wraz z ustawowymi odsetkami płatnymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty;

- zasądzenie od pozwanej na rzecz J. W. (2) kwoty 25.000 zł wraz z ustawowymi odsetkami płatnymi od dnia 14 lutego 2015 roku do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanej na rzecz J. W. (2) kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 2.400 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł;

- zasądzenie od pozwanej na rzecz małoletniej L. W. kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami płatnymi od dnia 14 lutego 2015 roku do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanej na rzecz L. W. kwoty 20.000 zł tytułem odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem się sytuacji życiowej wraz z ustawowymi odsetkami płatnymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanej na rzecz małoletniej L. W. kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł;

- zasądzenie na od pozwanej na rzecz małoletniego Ł. W. (1) kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami płatnymi od dnia 14 lutego 2015 roku do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanej na rzecz Ł. W. (1) kwoty 20.000 zł tytułem odszkodowania w związku ze znacznym pogorszeniem się sytuacji życiowej wraz z ustawowymi odsetkami płatnymi od dnia wytoczenia powództwa do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanej na rzecz małoletniego Ł. W. (1) kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł;

- zasądzenie od pozwanej na rzecz małoletniego M. W. (1) kwoty 70.000 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami płatnymi od dnia 14 lutego 2015 roku do dnia zapłaty, zasądzenie od pozwanej na rzecz małoletniego M. W. (1) kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego w kwocie 3.600 zł oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł.

Nadto powodowie J. W. (1), małoletni L. W., Ł. W. (1) oraz M. W. (1) złożyli wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych w całości.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, iż w dniu 28 maja 2014 roku doszło do wypadku drogowego, na skutek którego śmierć poniosła M. W. (2). Zmarła była żoną powoda J. W. (1), matką małoletnich powodów L. W., Ł. W. (2), i M. W. (1) oraz siostrą powódki J. W. (2).

Powodowie w związku z powyższym zdarzeniem zgłosili szkodę do pozwanej. W toku postępowania likwidacyjnego pozwana przyjęła odpowiedzialność za skutki wypadku z dnia 28 maja 2014 roku i wypłaciła na rzecz powodów L. W., Ł. W. (1), M. W. (1) kwoty po 30.000 zł na rzecz każdego z nich tytułem zadośćuczynienia. W wyniku śmierci najbliższego członka rodziny powodowie zostali na zawsze pozbawieni poczucia bliskości, miłości i przywiązania ze strony M. W. (2), utracili możliwość przebywania z nią przy okazji różnorodnych zdarzeń życiowych.

Postanowieniem z dnia 08 kwietnia 2015 roku (k. 90) Sąd zwolnił powodów od kosztów sądowych w całości.

W odpowiedzi na pozew z dnia 27 kwietnia 2015 roku (k. 97-107) pozwany (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa powoda pokreślone w pkt. 1-5 pozwu w całości; zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego i opłaty skarbowej od pełnomocnictwa według norma przepisanych.

Uzasadniając swoje stanowisko pozwany wskazał, iż wypadek komunikacyjny z dnia 28 maja 2014 roku została zgłoszony do pozwanego i zarejestrowany jako szkoda nr (...). Pozwany przeprowadził postępowanie likwidacyjne i w jego wyniku odmówił przyznania jakichkolwiek świadczeń J. W. (1) oraz J. W. (2). Natomiast przyznał kwotę po 30.000 zł na rzecz Ł. W. (1), M. W. (1) i L. W. z tytułu zadośćuczynienia za krzywdę doznaną na skutek śmierci M. W. (2).

W ocenie pozwanego roszczenie powoda J. W. (1) jest nieudowodnione, nadto nie ma również podstaw do przyznania zadośćuczynienia pieniężnego za doznana krzywdę J. W. (2). Powód nie wykazał aby więzi łączące J. i J. W. (2) ze zmarłą były na tyle szczególne, bliskie, by uzasadniały przyznanie zadośćuczynienia za krzywdę w trybie art. 446 §4 kc.

Nadto w stosunku do pozostałych powodów pozwany zakwestionował roszczenie co do wysokości podnosząc, iż powodowie nie udowodnili aby wskazana przez nich kwota zadośćuczynienia była odpowiednia do stopnia krzywdy doznanej przez nich wskutek śmierci M. W. (2).

W dalszej części pisma pozwany także zakwestionował roszczenie powodów związane z przyznaniem na ich rzecz stosownego odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej, zarówno co do zasady jak i co do wysokości. W ocenie pozwanego w okolicznościach niniejszej sprawy nie zostały spełnione przesłanki zasądzenia kwoty pieniężnej związanej ze znacznym pogorszeniem sytuacji majątkowej powodów po śmierci M. W. (2).

Postanowieniem z dnia 21 marca 2016 roku (k. 191) Sąd zawiesił postępowanie do czasu prawomocnego zakończenia sprawy Sądu Rejonowego w N. T. o sygn. akt (...).

Pismem z dnia 29 marca 2016 roku (k. 209- 212) powodowie złożyli na powyższe postanowienie zażalenie, zaskarżając je w całości i wnosząc o uchylene zaskarżonego postanowienia oraz zasądzenie od pozwanego na rzecz powodów kosztów postępowania zażaleniowego, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Sąd Apelacyjny w P. postanowieniem z dnia 18 maja 2016 roku (k. 222- 223) wydanym w sprawie o sygn. akt (...) oddalił zażalenie.

Pismem z dnia 17 sierpnia 2017 roku powodowie złożyli wniosek o podjęcie zawieszzonego postępowania z uwagi na fakt, że w toczącej się przed Sądem Rejonowym w N. T. sprawie zapadł wyrok w dniu 16 czerwca 2017 roku. Ustała zatem przyczyna zawieszenia postępowania.

Postanowieniem z dnia 03 stycznia 2018 roku (k. 268) Sąd podjął zawieszzone postępowanie.

W dalszym toku postępowania strony podtrzymywały swoje stanowiska procesowe.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

W dniu 25 maja 2014 roku pomiędzy miejscowościami B. i G. doszło do wypadku komunikacyjnego. Na prostym odcinku drogi doszło do zderzenia jadącego w kierunku miejscowości B., samochodu F. (...) nr rej. (...), którym kierował R. B., z nadjeżdżającym z naprzeciwka samochodem P. (...), nr rej. (...), kierowanym przez J. W. (1). W wyniku czołowego zderzenia pojazdów śmierć na miejscu poniosła M. W. (2) pasażerka samochodu P., a obaj kierowcy doznali obrażeń ciała i zostali przewiezieni do szpitala.

Zderzenie pojazdów miało miejsce na pasie ruchu właściwym dla kierunku jazdy samochodu (...) 206. Zdaniem biegłego przyczyn analizowanego wypadku drogowego należy upatrywać w postępowaniu kierującego samochodem F. (...) R. B., który zjechał na przeciwległy pas ruchu i doprowadził do zderzenia z nadjeżdżającym nim samochodem

P. (...). Z. materiał dowody nie stanowi podstawy do wskazania aby postępowanie kierującego samochodem P. (...)- J. W. (1) przyczyniło się do powstania sytuacji wypadkowej na drodze.

Dowód: kopia opinii biegłego w dziedzinie technicznej i kryminalistycznej rekonstrukcji wypadku drogowego oraz techniki samochodowej M. A. z dnia 18 stycznia 2019 roku sporządzona w sprawie o sygn. akt (...) (k. 392- 403)

Przed Sądem Rejonowym w N. T. pod sygnaturą akt. (...) toczyło się postępowanie karne przeciwko R. B.. Sąd karny uznał R. B. za winnego przestępstwa z art. 177 §2 kk, uznając że naruszył on zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że jadąc od strony miejscowości G. w kierunku miejscowości B., na prostym odcinku drogi nie obserwował dostatecznie przedpola jazdy, co spowodowało, że naruszając przepisy ruchu drogowego, zjechał na lewy pas ruchu, przeznaczony dla pojazdów jadących z przeciwnika, doprowadzając w ten sposób do zderzenia z pojazdem kierowanym przez J. W. (1). Sąd II Instancji uchylił wyrok Sądu rejonowego i umorzył postępowanie z uwagi na śmierć oskarżonego.

Dowód: akta sprawy Sądu Rejonowego w N. T. o sygn.. (...)

Pojazd kierowany przez sprawcę wypadku R. B. był ubezpieczony od odpowiedzialności cywilnej przez (...) S.A. z siedzibą w W..

Okoliczności bezsporne

O śmierci matki dzieci stron dowiedziały się od babki ze strony ojca w dniu zdarzenia. Wówczas cała rodzina pozostawała w szoku, pojawiły się rozpacz, ból i łzy.

Zmarła M. W. (3) była serdeczną i ciepłą osobą. Łączyła obowiązki zawodowe wraz z opieką nad dziećmi oraz prowadzeniem domu. Zmarła miała bardzo dobrą i bliską relację z dziećmi, dzięki temu ze powód J. W. (3) przejął w większym, zakresie obowiązków dostarczenia środków na utrzymanie rodziny, a zmarła poświęcała się wychowaniu i opiece nad dziećmi. Dzieci stron mogły liczyć na jej pomoc w codziennych sprawach jak również na wsparcie, rozmowę oraz dobre słowo.

W momencie wypadku państwo W. stanowili pełną dobrze funkcjonującą rodzinę, zapewniającą właściwe warunki rozwojowe dzieciom.

M. i J. W. (1) pozostawali w związku małżeńskim od blisko 20 lat. Byli zgodnym i kochającym się małżeństwem, nie przechodzili żadnych kryzysów poza drobnymi kłótniami. Byli dla siebie wzajemnym wsparciem w życiu codziennym oraz w wychowaniu dzieci. Wspólnie nie stronili od życia towarzyskiego, rodzinnego ich dom był zawsze otwarty, a zmarła dbała o ciepłą i życzliwą atmosferę. Dom małżonków był miejscem gdzie spotykali się pozostali członkowie rodziny.

Zmarła miała dobre relacje ze swoim rodzeństwem, była pierwszym z ośmiorga dzieci. Niemniej jednak z uwagi na wiek najwięcej łączyło ją z siostrą J. W. (2), wspólnie spędzały czas, widywały się często.

J. W. (1) po wypadku przebywał w śpiączce. Wówczas opiekę nad dziećmi przejęła rodzina powoda, a w szczególności matka. Powód J. W. (1) po wybudzeniu się ze śpiączki przeszedł rehabilitację oraz kolejne zabiegi operacji w celu poprawy stanu jego zdrowia. Do chwili obecnej nie odzyskał pełnej sprawności. Nie jest zdolny do pracy, przebywa na rencie, z tego tytułu otrzymuje świadczenie w wysokości około 1.000 zł miesięcznie. Stan zdrowia powoda w chwili obecnej nie pozwala mu pełnić opieki nad najmłodszym dzieckiem, którą to opiekę przejęła matka powoda. Obecnie córka powoda zamieszkuje wspólnie z babcią.

Dowód: zeznania świadków I. W., R. W., M. M. (2) (protokół z dnia 01 października 2015 roku k 177- 181), zeznania powodów J. W. (1), J. W. (2), M. W. (1) (e-protokół z dnia 05 kwietnia 2018 roku), kopia aktów USC (k. 26-31), decyzja ZUS (k. 61, 62)

Rozmiar krzywdy jakiej doznał powód **J. W. (1)** w następstwie śmierci żony M. W. (2) można określić jako znaczny. Rodzina uległa dezorganizacji przez kilka miesięcy po tragicznym wypadku. Powód po wypadku nie odzyskał pełni zdrowia. Na skutek niemożliwości wykonywania pracy w wyuczonym zawodzie i częściowej niezdolności do pracy doświadczył izolacji społecznej.

Negatywne przeżycia związane z traumą śmierci żony pogłębiały zły stan psychiczny powoda. Odczucie bezradności oraz objawy depresyjne utrzymują się do dziś w złagodzonej formie, ale nadal są obecne.

Powód J. W. (1) czuje się odpowiedzialny za swoją rodzinę, w szczególności za los swoich dzieci. Jego sytuacja życiowa uległa pogorszeniu. Powód musiał zmienić dotychczasową tożsamość z roli szczęśliwego męża i ojca dzieci posiadających oboje rodziców i objąć obowiązki wobec dzieci jako wdowiec i jedyny rodzic. Jego właściwe funkcjonowanie społeczne jest gwarantem właściwego dalszego rozwoju dzieci. Tłumiony ból po stracie żony nadal utrzymuje się w życiu psychicznym powoda.

W ocenie biegłego psychologa powód jest w stanie powrócić do normalnej aktywności życiowej pod warunkiem poddania się procesowi psychoterapii i przepracowaniu przedłużonej reakcji żałoby.

Powód J. W. (1) nie korzystał z pomocy psychiatry. Powód nie wykazywał zaburzeń w stopniu wymagającym bezwzględnej pomocy psychiatrycznej.

Śmierć żony była dla powoda doświadczeniem traumatycznym zmieniającym radykalnie jego osobowość oraz życie rodzinne. U powoda wystąpiły takie reakcje jak oddzielenie emocjonalne, zamrożenie, symptomy depresji, poczucie winy. Objawy te były źródłem cierpienia. Powód zgłaszał się do lekarza i był również u psychologa, lecz porzucał leczenie prezentując postawę wrogą, konfliktową i nieufną. Tego rodzaju zachowanie jest zachowaniem typowym po doznanej traumie straty osoby najbliższej. Brak korzystania z leczenia psychiatrycznego lub terapii psychologicznej świadczy o ujawnieniu się ważnego objawu (...) i (...) jakim jest unikanie. Do zachowań należących do tego objawu należy unikanie ponownego przeżywania traumy, do którego musiałoby dojść w wyniku leczenia. Tego rodzaju zachowania i odczucia prowadzą do nasilenia objawów i najczęściej przedłużenia reakcji żałoby. Aktywne unikanie poznawcze i specyficzne emocjonalne przetwarzanie traumy prowadzą do podtrzymywania objawów i przyczyniając się do rozwoju zaburzenia. Bardzo częstym objawem powodującym unikanie leczenia jest również wstyd i poczucie winy, że człowiek doznał tak wielkiej straty. Tego rodzaju skrywane odczucia pogarszają stan psychiczny powoda.

Do rozwoju zespołu ostrego stresu dochodzi zawsze w sytuacji doznania traumy w postaci konfrontacji z nagłą, niespodziewaną śmiercią osoby najbliższej oraz w sytuacji zagrożenia zdrowia i życia własnego lub bliskich.

Dowód: opinia sąдово- psychologiczna biegłego sądowego B. G. z dnia 12 września 2018 roku (k. 320- 323), opinia sąдово- psychologiczna uzupełniająca z dnia 26 października 2018 roku (k. 366- 368), zeznania biegłej (e-protokół z dnia 14 marca 2019 roku), kopia dokumentacji medycznej (k. 31-32)

Rozmiar krzywdy jakiej doznał powód **M. W. (1)** w następstwie śmierci matki M. W. (2) można określić jako znaczny. Jego matka zmarła tragicznie, gdy powód był jeszcze w okresie dojrzewania, w czasie kształtowania się młodzieńczej osobowości. Miał ukończone 16 lat i stał na progu edukacji dotyczącej dalszego zawodu i losu życiowego. Śmierć matki spowodowała u powoda przytłaczające poczucie winy. Po śmierci matki M. W. (1) dorastał w osamotnieniu emocjonalnym, bez matki w najważniejszych okresach rozwojowych swojego życia.

Biegła wskazała że zgodnie z wiedzą psychologiczną dorastanie bez jednego z rodziców obniża w dziecku zaufanie do życia. Powód potrzebował miłości matki bardzo mocno. Jej brak odczuwa do dzisiaj. Od więzi z matką zależy jakość naszych relacji z innymi, powodzenie w związkach z partnerami, rozwój zawodowy oraz odnoszenie sukcesów w życiu.

Brak matki stanowi jeden z czynników rozwoju depresji. Powód prawidłowo funkcjonuje w rolach społecznych- ukończył szkołę zawodową, podjął ciekawą pracę, ma dziewczynę. Natomiast na poziomie emocjonalnym ocena jego stanu jest trudna do dokonania ze względu na mechanizm wyparcia i zaprzeczenia. Dowodem na to są wyniki

uzyskane w testach psychologicznych. Powód M. W. (1) w ocenie biegłego psychologa radzi sobie z trudnością w sferze emocji ukrywając tę sferę swojego życia psychicznego. Stan ten jest następstwem traumatycznej utraty więzi z osobą najbliższą czyli matką. Powód jako najstarsze dziecko czuje się odpowiedzialny za pozostałe rodzeństwo i los ojca. W ocenie psychologicznej powód powinien skorzystać ze wsparcia psychoterapeutycznego.

Nagła, niepowdzwiana strata matki w wypadku komunikacyjnym, w momencie gdy powód był w okresie dojrzewania- może nieść ze sobą ostre zaburzenia posttraumatyczne, które w konsekwencji mogą nieść ze sobą chroniczną patologię. Matka w momencie śmierci była dla powoda osobą najbliższą. T. przeżywanej żałoby wystawia zdrową jednostkę na wydarzenia nieprzewidziane, które przez dłuższy czas zagrażają poczuciu bezpieczeństwa i stabilizacji życiowej powoda. Powód doświadcza osamotnienia spowodowanego brakiem matki i nieobecnością ojca. Ojciec powoda jest osobą, która nie funkcjonuje w sposób optymalny. Jest nadal uwikłany w reakcje żałoby, a jego funkcjonowanie po śmierci żony jest zmienione. To powoduje, że ślad jaki wywarła śmierć matki może być prekursorem zagrożeń w zakresie zdrowia psychicznego u powoda.

Konsekwencje straty osoby najbliższej należy rozpatrywać w dłuższej perspektywie życiowej powoda, który stracił matkę w najważniejszym okresie kształtowania się jego osobowości. Wiąż pomiędzy zmarłą i powodem była bardzo silna i wspierająca.

Dowód: opinia sądowo- psychologiczna biegłego sądowego B. G. z dnia 12 września 2018 roku (k. 316- 319), opinia sądowo- psychologiczna uzupełniająca z dnia 26 października 2018 roku (k. 366- 368), zeznania biegłej (e-protokół z dnia 14 marca 2019 roku)

Więzi łączące powódkę J. W. (2) z jej najstarszą siostrą były szczególne. Zmarła M. W. (2) była najstarszym dzieckiem z ośmiorga rodzeństwa, a powódka była następnym drugim dzieckiem w rodzinie. Różnica wieku była niewielka. Siostry wychowywały się razem w pełnej rodzinie, pomagały w wychowywaniu młodszego rodzeństwa. W dorosłym życiu połączyło je pokrewieństwo mężów i przebywanie w tej samej rodzinie.

Powódka przeżyła w pierwszych dniach po śmierci siostry zespół ostrego stresu, po czym rozwinęła się u niej przedłużona reakcja żałoby w związku z przeżytym doświadczeniem traumatycznym z objawami depresyjnymi i lękowymi. Dolegliwości te powódka leczyła u psychoterapeuty. Terapia trwa do chwili obecnej. Dolegliwość krzywdy ujawnia się w postaci trwającego do chwili obecnej stanu obniżonego nastroju, powracania w myślach do wspomnień o starszej siostrze, niepokodzenie się ze stratą, tęsknota za bliską, wspierającą więzią z siostrą.

Cierpienie jakiego doznawała powódka w pierwszych latach po śmierci siostry pod postacią maskowanej depresji, dystansu wobec codziennego życia spowodowały, że doświadczała poczucia osamotnienia, pomimo prawidłowego funkcjonowania w rolach społecznych. Powódka wyjechała do Niemiec pół roku przed śmiercią siostry i początkowo nie planowała dłuższego tam pobytu. Wydaje się, że powódka mając wyższe wykształcenie ekonomiczne pracuje poniżej swoich możliwości zawodowych, co może być spowodowane stanem depresyjnym na skutek przeżytej traumy.

Reakcje powódki wynikają z traumy straty osoby najbliższej. Reakcje te są zazwyczaj rozciągnięte w czasie. Wysoki poziom neurotyzmu, skłonność do reagowania lękiem, objawy depresji oznaczają tendencję do reaktywacji dezorganizacji zachowania, w konsekwencji utrzymujące się trudności w przepracowaniu żałoby.

Dowód: opinia sądowo- psychologiczna biegłego sądowego B. G. z dnia 12 września 2018 roku (k. 324- 328), opinia sądowo- psychologiczna uzupełniająca z dnia 26 października 2018 roku (k. 366- 368), zeznania biegłej (e-protokół z dnia 14 marca 2019 roku)

Po śmierci M. W. (2) sytuacja rodziny zmieniła się diametralnie. Rodzina straciła kochającą matkę oraz żonę. Powyższy także przyniosło pogorszenie się sytuacji materialnej. Co prawda po śmierci matki małoletnie dzieci otrzymywały rentę rodzinną niemniej jednak nie była to kwota równa osiąganym przed śmiercią przez zmarłą zarobkom tj. na poziomie około 2.000 zł miesięcznie. Z powodu braku sprawności w prowadzeniu domu powodowi J. W. (1) pomaga matka. Przede wszystkim sprawuje bieżącą pieczę nad małoletnią L.. Małoletnia L. w chwili śmierci matki miała 2 latka a

małoletni Ł. 6 lat Oboje zostali także pozbawieni miłości ze strony matki wsparcia w dalszym życiu. Małoletnia L. praktycznie nie pamięta matki.

Dowód: zeznania świadków I. W., R. W. (protokół z dnia 01 października 2015 roku k 177- 181), zeznania powodów J. W. (1), J. W. (2), M. W. (1) (e-protokół z dnia 05 kwietnia 2018 roku), zaświadczenie o zarobkach (k. 167)

W toku przeprowadzonego przez ubezpieczyciela (pozwanego) postępowania likwidacyjnego na rzecz powodów M. W. (1), małoletniej L. W. oraz małoletniego Ł. W. (1) zostały wypłacone kwoty po 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia za śmierć osoby najbliższej.

Dowód: zgłoszenie szkody (k. 33- 40), decyzje pozwanego (k. 41-55)

Przedstawiony stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie powołanych wyżej dowodów.

Sąd dał wiarę powołanym wyżej dokumentom albowiem nie były przez strony kwestionowane, jak również nie budziły wątpliwości Sądu. Podkreślić przy tym należy, że zgodnie z art. 244 § 1 kpc dokumenty urzędowe, sporządzone w przepisanej formie przez powołane do tego organy władzy publicznej i inne organy państwowe w zakresie ich działania, stanowią dowód tego, co zostało w nich urzędowo zaświadczone. Z kolei w świetle art. 245 kpc dokument prywatny stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie.

Zeznania J. W. (1), M. W. (1), J. W. (2) Sąd uznał za w pełni wiarygodne. Zeznania były składane spontanicznie, spójnie i logicznie, ich treść nie była sprzeczna, nadto znalazła potwierdzenie we wnioskach opinii biegłego psychologa. Ponadto należy zaważyć, że w czasie składania zeznań powodom towarzyszyły silne emocje.

Również za wiarygodne Sąd uznał zeznania świadków I. W. i R. W., zeznawali spójnie i logicznie, rzetelnie odpowiadając na zadane im pytania. Świadkowie są osobami najbliższymi powodów, bez wątpienia ich wiedza pochodzi z osobistych obserwacji oraz z faktu uczestnictwa w życiu powodów.

Sąd Zeznania M. M. (2) uznał za w pełni wiarygodne, ich treść była spójna i logiczna.

Zeznania świadka R. B. nie posłużyły Sądowi do dokonania istnych ustaleń w sprawie.

Wyżej wskazanym dowodom Sąd przydał walor wiarygodności, jednakże biorąc pod uwagę okoliczności i przedmiot niniejszej sprawy, Sąd oparł przede wszystkim swoje rozstrzygnięcie na treści opinii pisemnych z dnia 12 września 2018 roku biegłego psychologa B. G. opinii uzupełniającej z dnia 26 października 2018 roku oraz zeznaniach biegłej złożonych na rozprawie w dniu 14 marca 2019 roku.

Sąd opinie biegłej uznał za w pełni przydatne. Zarzuty stawiane przez strony nie podważyły skutecznie wniosków sporządzonych opinii. Biegła w trakcie zeznań składanych na rozprawie szczegółowo odniosła się do treści zarzutów. W ocenie Sądu opinie zostały sporządzone w sposób jasny i rzeczowy, nadto biegła w sposób zrozumiały przedstawiła zawarte w opiniach wnioski.

W ocenie Sądu biegła posiada wiedzę oraz doświadczenie zawodowe pozwalające na sporządzenie rzetelnej opinii, nadto w sposób wyczerpujący i jasny udzieliła odpowiedzi na zadane pytania.

Mając powyższe okoliczności na uwadze Sąd uznał, że sporządzone przez biegłą opinie poddawały się pozytywnej ocenie, gdyż pozostawały w zgodzie z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, osoba ją sporządzająca dysponowała wysokim poziomem wiedzy i doświadczenia zawodowego, a sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków nie budził zastrzeżeń Sądu. To mając na uwadze Sąd oddalił wniosek strony pozwanej o przeprowadzenie dowodu z opinii innego biegłego psychologa.

Sąd nadto oparł swoje ustalenia na treści opinii biegłego z zakresu technicznej i kryminalistycznej rekonstrukcji wypadku drogowego oraz techniki samochodowej M. A. z dnia 18 stycznia 2019 roku sporządzonej w sprawie o sygnaturze (...) tut. Sądu, traktując ją, jako dokument prywatny, składany na okoliczność, że podpisany pod nią biegły

złożył opinię o określonej treści. Przeprowadzenie tego dowodu w szczególności było zgodne z zasadami ekonomiki procesowej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w części.

Zgodnie z treścią art. 446 § 3 oraz § 4 kc Sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej, nadto Sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę

Bez wątplenia w przedmiotowej sprawie winien zostać zastosowany przepis art. 446 § 4 kc odnośnie przyznania zadośćuczynienia pieniężnego za śmierć osoby najbliższej, bowiem ma on zastosowania do zdarzeń, które miały miejsce po jego wejściu w życie tj. po dniu 03 sierpnia 2008 roku, tymczasem zdarzenie, z którego powodowie wywodzą swoje roszczenie miało miejsce w dniu 28 maja 2014 roku.

Pozwany kwestionował swoją odpowiedzialność w stosunku do powodów J. W. (1) i J. W. (2) co do zasady oraz co do wysokości, co do pozostałych powodów wyłącznie co do wysokości.

W oparciu o ustalenia faktyczne dokonane przez Sąd należy zważyć, że stanowisko pozwanego nie zasługiwało na uwzględnienie.

Przede wszystkim nie buzi żadnych wątpliwości, iż winę za spowodowanie niniejszego wypadku ponosi zmarły R. B., a J. W. (1) jako kierowca drugiego pojazdu nie przyczynił się do zaistnienia wypadku.

W chwili śmierci M. W. (2) była szczęśliwą mężatką, spełniała się zawodowo oraz jako matka. Stawiała na pierwszym miejscu potrzeby rodziny, a w szczególności małych dzieci. Z uwagi na pracę męża to ona spędzała wspólny czas z dziećmi, bez wątplenia łączyła ich silna więź. Nadto w oparciu o zasady doświadczenia żywionego należy zważyć że matkę z dziećmi łączy szczególna relacja i jest ona szczególnie bliska..

Zmarła mimo pracy zawodowej poświęcała wolny czas dzieciom. Powodowie do tej pory wspominają M. W. (2), w szczególności możliwość rozmowy z nią, wspólnie spędzany czas.

Powodowie nie mogą do chwili obecnej pogodzić się ze stratą. W momencie śmierci matki powód M. W. (1) miał ukończone 16 rok życia. Wkraczając w dorosłość został pobawiony obecności i wsparcia matki. Nie bez znaczenia stanu emocjonalnego powoda jest fakt, że w dniu wypadku rodzice udali się do nowej szkoły w sprawie ich najstarszego syna.

Małoletni L. i Ł. kiedy stracili matkę mieli kilka lat. Bez wątplenia w fazie rozwojowej w jakiej się wówczas znajdowali matka była dla nich pierwszoplanowym opiekunem i najważniejszą osobą. Wówczas wymagali jeszcze szczególnej uwagi i opieki matki, a zwłaszcza małaletnia L..

Strata matki była dla dzieci znaczną zmianą w ich życiu. Nadto w życiu małaletniej L. zaszły jeszcze dalej idące zmiany, albowiem z uwagi na stan zdrowia ojca zamieszkała ona z babką i to ona sprawuje nad nią bieżącą pieczę.

Powód J. W. (1) mimo, iż należycie opiekuje się dziećmi nie jest w stanie zastąpić im matki.

Powodowie do tej pory silnie przeżywają śmierć M. W. (2). Przede wszystkim Sąd podziela wnioski opinii biegłej B. G., która jednoznacznie wskazała, że dla powodów J. W. (2), J. W. (1) i M. W. (1) strata była silnym przeżyciem.

Sąd za zbędne uznał przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego psychologa w stosunku do małaletnich powodów. Sąd w oparciu o zasady logiki, doświadczenia życiowego był stanie ustalić istotne okoliczności w sprawie, w szczególności czy zaistniały przesłanki do zasądzenia na ich rzecz zadośćuczynienia.

Nie można uznać, że potrzeba ustalenia zakresu i rozmiaru krzywdy powoda, będących wynikiem jego stanu psychicznego, wymaga w każdym wypadku powołania dowodu z opinii biegłego. Ocena stopnia krzywdy i należnego związku z tym zadośćuczynienia jest kwestią zindywidualizowaną i przeważnie wymaga oceny przez sąd, a nie biegłego (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 06 lutego 2019 roku, III CSK 215/18).

Odszkodowanie przewidziane w art. 446 § 3 kc służy zrekomensowaniu – choćby częściowemu – uszczerbku szczególnego rodzaju w postaci znacznego pogorszenia sytuacji życiowej wskutek śmierci osoby najbliższej, a nie naprawieniu tradycyjnie rozumianej szkody. Przez sytuację życiową, w rozumieniu art. 446 § 3 KC, należy rozumieć ogół czynników składających się na położenie jednostki, także trudno wymieralne wartości ekonomiczne. Pogorszenie sytuacji życiowej polega więc nie tylko na pogorszeniu obecnej sytuacji materialnej, ale także na utracie realnej możliwości samej stabilizacji warunków życiowych lub ich realnego polepszenia w przyszłości (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 29 grudnia 2017 roku, I ACa 655/17).

Obecnie sytuacja materialna i finansowa powodów (dzieci i męża zmarłej) jest trudna. Przed wypadkiem sytuacja finansowa rodziny była stabilna, obecnie J. W. (1) przebywa na rencie i uzyskuje świadczenie w kwocie około 1.000 zł miesięcznie. Nadto na jego utrzymaniu pozostaje dwoje małoletnich dzieci, albowiem starszy syn obecnie pracuje zawodowo i jest w stanie zapewnić wszystkie własne podstawowe potrzeby.

Po wypadku powód otrzymywał na rzecz dzieci rentę rodzinną w kwocie około 400 zł miesięcznie na każde z nich, obecnie renta przysługują dwójce młodszych dzieci.

Obecnie J. W. (1) jest zmuszony korzystać z pomocy rodziny.

Bez wątplenia poza stabilizacją finansową, którą rodzina utrzymywała, powodowie mogli liczyć na pomoc i wsparcie M. W. (2), która dokładała wszelkich starań w wychowanie dzieci, prowadzenie domu, utrzymywanie dobrych relacji rodzinnych. M. W. (2) starała się zapewnić rodzinie jak najlepsze życie, dbała o to aby mąż i dzieci byli odpowiednio zaopiekowani. Powód J. W. (1) mógł poświęcić się pracy celem zapewnienia bytu rodzinie, wiedząc, że zona sprawuje pieczę nad dziećmi.

Mając na uwadze powyższe w oparciu dokonane ustalenia Sąd doszedł do przekonania, iż powodom przysługuje roszczenie o wypłatę zadośćuczynienia rekompensującego utratę członka rodziny tj. M. W. (2) oraz odszkodowanie za pogorszenie się sytuacji życiowej.

Sąd uznał, że adekwatnym zadośćuczynieniem dla siostry zmarłej tj. powódki J. W. (2) będzie kwota 20.000 zł. Tak ustalona wysokość zadośćuczynienia uwzględnia wszystkie okoliczności niniejszej sprawy i jest odpowiednia do krzywdy i cierpień powódki.

W pozostałym zakresie Sąd żądanie powódki uznał za wygórowane dlatego powództwo w pozostałej części oddalił.

Sąd uznał, że adekwatnym zadośćuczynieniem dla męża i dzieci zmarłej będzie kwota po 80.000 zł. Tak ustalona wysokość zadośćuczynienia uwzględnia wszystkie okoliczności niniejszej sprawy i jest odpowiednia do krzywdy i cierpień powodów. Ponieważ do tej pory na rzecz powoda J. W. (1) nie została wypłacona żadna kwota zasądzono z tytułu zadośćuczynienia kwotę 80.000zł.

Na rzecz każdego z dzieci zmarłej tj. powodów L., Ł. oraz M. W. (1) została wypłacona kwota po 30.000 zł tytułem zadośćuczynienia wobec powyższego zasądzeniu na ich rzecz w niniejszym postępowaniu podlegała kwota 50.000 zł.

Na podstawie zgromadzonego materiału dowodowego Sąd uznał, że doszło także do znacznego pogorszenia sytuacji życiowej powodów J. W. (1), L. W. i Ł. W. (1) wskutek śmierci osoby najbliższej, dlatego zasądził tytułem odszkodowania na rzecz męża oraz dwojga małoletnich dzieci zmarłej kwoty po 20.000 zł.

Sąd oddalił powództwo w pozostałym zakresie dotyczącym zasądzenia zadośćuczynienia albowiem żądanie powodów uznał za wygórowane.

O odsetkach ustawowych od zasądzonej należności głównej Sąd orzekł na podstawie art. 481 § 1 i 2 kc zgodnie z którym, jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. Jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe. Roszczenie o odszkodowanie jest roszczeniem bezterminowym, a zatem staje się ono wymagalne, z uwagi na brzmienie przepisu art. 455 kc tj. po wezwaniu dłużnika do zapłaty.

W ocenie Sądu treść pozwu spełnia warunek wezwania dłużnika do wykonania świadczenia. Kiedy pozwany otrzymał odpis pozwu mógł zapoznać się z treścią żądania powodów i je spełnić. Zatem doręczenie odpisu pozwu należy traktować jako wezwanie do zapłaty w rozumieniu art. 455 kpc. Odpis pozwu został doręczony pozwanemu w dniu 13 kwietnia 2015 roku (zpo k. 95), wobec czego Sąd zasądził odsetki ustawowe od kwoty zasądzonego odszkodowania od dnia 14 kwietnia 2015 roku.

Odsetki od kwot zasądzonego zadośćuczynienia Sąd zasądził od dnia 14 lutego 2015 roku zgodnie z żądaniem pozwu, uznając, że pozwany najpóźniej w dniu 13 lutego 2015 roku, po zapoznaniu się z treścią aktu oskarżenia w sprawie (...) mógł zająć merytoryczne stanowisko w sprawie, określić wielkość krzywd powodów oraz odpowiednią kwotę zadośćuczynienia.

O kosztach sądowych Sąd orzekł na podstawie art. 98 kpc i art. 102 kpc, mając na uwadze wynik procesu.

Sąd obciążył w zakresie powództwa J. W. (1) kosztami postępowania w całości pozwanego, albowiem Sąd w tym zakresie powództwo uwzględnił w całości.

Kosztami postępowania w zakresie powództwa Ł. W. (1) Sąd obciążył pozwanego w 78%, albowiem Sąd na jego rzecz powoda zasądził łącznie kwotę 70.000 zł z kwoty 90.000 zł jakiej dochodził niniejszym pozwem, zatem wygrał proces w 78 %.

Kosztami postępowania w zakresie powództwa M. W. (1) Sąd obciążył pozwanego w 71%, albowiem Sąd na jego rzecz zasądził kwotę 50.000 zł tytułem zadośćuczynienia z kwoty 70.000 zł jakiej dochodził niniejszym pozwem, zatem powód wygrał proces w 71 %.

Kosztami postępowania w zakresie powództwa L. W. Sąd obciążył pozwanego w 78%, albowiem Sąd na jej rzecz zasądził łącznie kwotę 70.000 zł z kwoty 90.000 zł jakiej dochodziła niniejszym pozwem, zatem wygrała proces w 78 %.

Sąd odstąpił od obciążania powodów pozostałymi kosztami postępowania. Mając na uwadze okoliczności stanowiące podstawę do zwolnienia powodów w całości od kosztów sądowych, charakter sprawy oraz fakt, że powodowie Ł. i L. W. są małoletni, Sąd uznał że zachodzą w sprawie szczególne okoliczności określone w treści art. 102 kpc.

Na podstawie art. 108 zd. 2 kpc Sąd pozostawił szczegółowe rozliczenie referendarzowi sądowemu.

Kosztami postępowania w zakresie powództwa J. W. (2) Sąd obciążył pozwanego w 80%, a powódkę w 20%, albowiem Sąd zasądził na jej rzecz kwotę 20.000 zł z kwoty 25.000 zł jakiej dochodziła niniejszym pozwem tytułem zadośćuczynienia, zatem powódka wygrała proces w 80%.

Na podstawie art. 108 zd. 2 kpc Sąd pozostawił szczegółowe rozliczenie referendarzowi sądowemu.

Z uwagi na powyższe na podstawie powołanych przepisów Sąd orzekł jak w sentencji wyroku.

SSO Hanna Ratajczak

ZARZĄDZENIE

Not

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć . Pełn. stron

Za 14 dni lub z apelacją

21.05.2019r